ARREST VAN HET HOF (Tweede kamer)
21 januari 1987 *

In zaak 86/85,

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van het Finanzgericht Hamburg, in het aldaar aanhangig geding tussen

Alexander Moksel Import-Export GmbH & Co. Handels-KG

en

Hauptzollamt Hamburg-Jonas,

om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van artikel 2 van verordening nr. 32/82 van 7 januari 1982 tot vaststelling van de voorwaarden voor de toekenning van bijzondere restituties bij uitvoer in de rundvleessector (PB 1982, L 4, blz. 11), in de versie van verordening nr. 752/82 van 31 maart 1982 (PB 1982, L 86, blz. 50),

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Tweede kamer),

samengesteld als volgt: T. F. O'Higgins, kamerpresident, O. Due en K. Bahlmann, rechters,

advocaat-generaal: M. Darmon
griffier: P. Heim

gelet op de opmerkingen ingediend door:

— verzoekster in het hoofdgeding, vertegenwoordigd door H. Herrmann, J. Wiesner, G. Decker, W. Schaefer en N. Hermann, advocaten te Augsburg, en P. Wendt, advocaat te Hamburg,

* Procestaal: Duits.

— de Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door D. Booss, lid van haar juridische dienst, als gemachtigde,

gezien het rapport ter terechtzitting en ten vervolge op de mondelinge behandeling op 23 april 1986,

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal ter terechtzitting van 10 juni 1986,

het navolgende

Arrest

1 Bij beschikking van 8 februari 1985, ingekomen ten Hove op 4 april daaraanvolgend, heeft het Finanzgericht Hamburg krachtens artikel 177 EEG-Verdrag een prejudiciële vraag gesteld over de uitlegging van verordening nr. 32/82 van de Commissie van 7 januari 1982 tot vaststelling van de voorwaarden voor de toekenning van bijzondere restituties bij uitvoer in de rundvleessector (PB 1982, L 4, blz. 11), ten einde te kunnen vaststellen of de toekenning van bijzondere restituties ervan afhankelijk is, dat de dieren zijn geslacht in de Lid-Staat waar de douaneformaliteiten bij uitvoer worden vervuld.

2 Deze vraag is opgeworpen in het kader van een geding tussen Alexander Moksel Import-Export GmbH & Co. Handels-KG, verzoekster in het hoofdgeding (hierna: verzoekster), en het Hauptzollamt Hamburg-Jonas, verweerder in het hoofdgeding (hierna: verweerder).

3 Verzoekster heeft in 1982 verscheidene partijen rundvlees, afkomstig van in Groot-Brittannië geslachte volwassen mannelijke runderen, naar de Sovjetunie uitgevoerd. Met het oog op het verkrijgen van de bijzondere restitutie bij uitvoer krachtens verordening nr. 32/82, had zij ten bewijze van de oorsprong van deze partijen attesten overgelegd die door het Britse interventiebureau overeenkomstig het bij genoemde verordening gevoegde model waren afgegeven en waarin met name werd verklaard dat het vlees afkomstig was van mannelijke dieren. Het vlees was met onuitwisbare inkt gemerkt.

4 Na voor de betrokken partijen aanvankelijk de bijzondere restitutie ten bedrage van 31 867,10 DM te hebben betaald, vorderde verweerder bij beschikking van 30 december 1982 de terugbetaling ervan, op grond dat het door het Britse interventiebureau afgegeven attest niet het door artikel 2, lid 2, van verordening nr. 32/82 vereiste bewijs van de slacht leverde. Met de bepaling dat „dit bewijs wordt geleverd door overlegging van een attest waarvan het model is opgenomen in de bijlage en dat, op verzoek van de belanghebbende, wordt afgegeven door het interventiebureau of elke andere instantie die daartoe is aangewezen door de Lid-Staat waar de dieren zijn geslacht en waar de douaneformaliteiten bij uitvoer worden vervuld...", zou dit artikel met het oog op een doeltreffende controle verlangen, dat het slachten van de runderen en de douaneformaliteiten bij uitvoer in één en dezelfde Lid-Staat plaatsvinden.

5 Verzoekster heeft tegen deze beschikking beroep ingesteld bij het Finanzgericht Hamburg. Zij stelt dat de opvatting van verweerder in strijd is met het doel van de bijzondere restitutie, te weten het stimuleren van de uitvoer naar derde landen, en tot afscherming van de uitvoermarkten van de Lid-Staten leidt.

6 Van oordeel dat hiermee een vraag van uilegging van het gemeenschapsrecht werd opgeworpen, heeft het Finanzgericht de behandeling van de zaak geschorst en het Hof de volgende vraag voorgelegd:

„Moet verordening (EEG) nr. 32/82 van de Commissie tot vaststelling van de voorwaarden voor de toekenning van bijzondere restituties bij uitvoer in de rundvleessector, in de versie van verordening (EEG) nr. 752/82 van 31 maart 1982, inzonderheid artikel 2, aldus worden uitgelegd, dat de toekenning van bijzondere restituties ervan afhankelijk is dat de dieren zijn geslacht in de Lid-Staat waar de douaneformaliteiten bij uitvoer worden vervuld, en staat het feit dat de dieren in een andere Lid-Staat zijn geslacht, in de weg aan toekenning van de bijzondere restituties, ook wanneer het bevoegde interventiebureau van de andere Lid-Staat op het daartoe bestemde formulier een attest omtrent de slacht heeft afgegeven ?"

7 Voor de in geding zijnde communautaire bepalingen en de argumenten van partijen wordt verwezen naar het rapport ter terechtzitting. Deze elementen van het dossier worden hieronder slechts weergegeven voor zover dit noodzakelijk is voor de redenering van het Hof.

8 In de eerste plaats moet worden opgemerkt dat de stelling van de Commissie, dat het volgens artikel 2, lid 2, van verordening nr. 32/82 (hierna: de verordening) om een en dezelfde Lid-Staat moet gaan en dat dit één van de „specifieke voorwaarden" voor de toekenning van bijzondere restituties is in de zin van artikel 1, lid 1, niet kan worden aanvaard. Artikel 2, lid 1, van de verordening bepaalt wat er moet worden bewezen, namelijk dat de produkten afkomstig zijn „van volwassen mannelijke runderen", terwijl lid 2 onder meer een regeling bevat inzake de vorm van het bewijs — te weten een attest volgens het in de bijlage opgenomen model — en de tot afgifte daarvan bevoegde organen. Maar noch in lid 1 noch in lid 2 van artikel 2 wordt het recht op de restituties uitdrukkelijk afhankelijk gesteld van de voorwaarde dat het om een en dezelfde Lid-Staat moet gaan.

9 Volgens artikel 2, lid 2, van de verordening kan het attest worden afgegeven hetzij door het nationale interventiebureau dat bevoegd is in het kader van de gemeenschappelijke marktordening voor rundvlees, hetzij door „elke andere instantie die daartoe is aangewezen". Hieruit volgt dus dat de interventiebureaus altijd bevoegd zijn. De beperking die voortvloeit uit de zinsnede „door de Lid-Staat waar de dieren zijn geslacht en waar de douaneformaliteiten bij uitvoer worden vervuld", geldt dus enkel in het tweede geval, dat wil zeggen wanneer er een „andere instantie" is aangewezen.

10 Het vereiste dat het in het geval van een „andere instantie" om een en dezelfde Lid-Staat moet gaan, vindt zijn verklaring in de noodzaak de bewijskracht van het attest te waarborgen. De douanekantoren in de andere Lid-Staten kunnen immers niet weten, of de „andere instantie" inderdaad door de betrokken Lid-Staat is „aangewezen" om het attest af te geven. Om deze reden moet de bevoegdheid van de „andere instantie" worden beperkt tot de gevallen waar de Lid-Staat waar het slachten plaatsvindt, dezelfde is als de Lid-Staat van uitvoer. Een dergelijke voorwaarde is niet noodzakelijk wanneer het attest door een interventiebureau is afgegeven, omdat bij geen enkel doaunekantoor in de Gemeenschap twijfel kan ontstaan over hun bevoegdheid, die in artikel 2, lid 2, van de verordening uitdrukkelijk is geregeld.

11 De Commissie heeft verder aangevoerd, dat de concentratie van alle verrichtingen in één enkele Lid-Staat noodzakelijk is voor een doeltreffende controle en het risico van fraude door verwisseling van produkten vermindert. Dienaangaande moet worden vastgesteld, dat het risico van fraude, dat een gevolg is van het ge-

brek aan coördinatie, wordt beperkt door artikel 3 zelf, dat preciseert dat de nationale controlemaatregelen „met name voorzien... in de identificatie van elk produkt, hetzij door het aanbrengen van een onuitwisbaar merk op elke voet of door het aanbrengen van een loodje aan elke voet". Bovendien moeten de identificatienummers van de delen der geslachte runderen worden overgenomen op het aan de douane over te leggen attest, zodat deze de identiteit van de geslachte en de uitgevoerde produkten kan controleren. In het onderhavige geval waren de produkten op onuitwisbare wijze gemerkt en gingen zij vergezeld van door het Britse interventiebureau afgegeven attesten. Het Duitse douanekantoor was dus zonder meer in staat om aan de hand van het attest en de in Groot-Brittannië aangebrachte onuitwisbare merktekens de identiteit te controleren en bewezen te achten.

12 Verzoekster heeft ter terechtzitting overigens terecht opgemerkt, dat ook de concentratie van de verrichtingen in één Lid-Staat niet voorkomt, dat de betrokken produkten tussen het slachten en de uitvoer door de handen van verscheidene tussenhandelaars gaan. Bovendien valt niet in te zien, dat het gevaar van manipulaties groter is wanneer er, in plaats van één, twee Lid-Staten bij de transactie zijn betrokken.

13 Ten slotte heeft de Commissie gesteld dat het intra-communautaire goederenverkeer in het onderhavige geval niet ongunstig wordt beïnvloed, omdat de betrokken exporten voor derde landen zijn bestemd. Ook deze stelling kan niet worden aanvaard. Als voorbeeld kan worden genoemd het geval dat een handelaar aan een in dezelfde Lid-Staat gevestigde exporteur partijen rundvlees uit andere Lid-Staten aanbiedt voor uitvoer naar derde landen. Zou nu de exporteur een dergelijk aanbod niet kunnen aanvaarden om de enkele reden dat de attesten bij deze partijen vlees niet aan de vereisten voldoen, dan zou het intracommunautaire goederenverkeer daardoor ongunstig worden beïnvloed.

14 Bijgevolg moet op de vraag van de nationale rechterlijke instantie worden geantwoord, dat de toekenning van de bij verordening nr. 32/82 van de Commissie van 7 januari 1982 voorziene bijzondere restituties bij uitvoer niet afhankelijk is van de voorwaarde, dat het slachten en de vervulling van de douaneformaliteiten bij uitvoer in een en dezelfde Lid-Staat plaatsvinden, wanneer het document waaruit blijkt dat de produkten afkomstig zijn van volwassen mannelijke runderen, is afgegeven door het interventiebureau van een Lid-Staat.

Kosten

15 De kosten door de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening van haar opmerkingen bij het Hof gemaakt, kunnen niet voor vergoeding in aanmerking komen. Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen.

HET HOF VAN JUSTITIE (Tweede kamer),

uitspraak doende op de door het Finanzgericht Hamburg bij beschikking van 8 februari 1985 gestelde vraag, verklaart voor recht:

De toekenning van de bij verordening nr. 32/82 van de Commissie van 7 januari 1982 voorziene bijzondere restituties bij uitvoer hangt niet af van de voorwaarde, dat het slachten en de vervulling van de douaneformaliteiten bij uitvoer in een en dezelfde Lid-Staat plaatsvinden, wanneer het document waaruit blijkt dat de produkten afkomstig zijn van volwassen mannelijke runderen, is afgegeven door het interventiebureau van een Lid-Staat.

O'Higgins Due Bahlmann

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 21 januari 1987.

De griffier
P. Heim

De president van de Tweede kamer
T. F. O'Higgins